

Op 30 november 2020 zijn bij de raadsgriffie vragen binnen gekomen van mevrouw Margriet Visser-Voorn van de fractie Enschede Anders gericht aan de voorzitter van de Raad op grond van ex artikel 35 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de Raad. Het college van Burgemeester en Wethouders beantwoordt de vragen als volgt.

Inleidend van het college

Kern van deze casus is een zakelijk geschil tussen de gemeente en twee bedrijven, te weten Wellinga en SteQ. De heer Ardesch is directeur/eigenaar van beide bedrijven. Daarbij is sprake van huurachterstand van één van de bedrijven. Vanzelfsprekend zal de gemeente, als verhuurder van gemeentelijke panden, optreden indien huurtermijnen niet worden betaald. Het kan niet zo zijn, dat wanbetalende huurders hiervoor beloond worden door hun huur kwijt te schelden of te verminderen. Dat is ook niet eerlijk tegenover de huurders die wel netjes hun huur betalen. De rechter heeft ten aanzien van de onderneming Wellinga ook vastgesteld dat er een aanzienlijke huurachterstand was dat klopt en dat er zelfs conform contract een boete aan het bedrijf mag worden opgelegd. Zie ook het antwoord op vraag 1.3

Betreffende beantwoording aanvullende schriftelijke vragen van mevrouw Margriet Visser-Voorn (Enschede Anders) inzake zaak Ardesch. Mede namens SP, PVV en groep Versteeg. Zie ook de eerdere vragen van 2 oktober van de vraagsteller en de antwoorden op 17 oktober (kenmerk: 2000090243) van het college.

Aanvullende vraag:

Aangezien vraag 7 niets heeft te maken met de inleiding van vraag 1, kan het college niet zeggen dat de geschetste inleiding onjuist is. De nieuwe verordening is niet zoals iedereen aannam in april 2017 gepubliceerd, maar pas een half jaar later op 13 oktober 2017. Het mandaat van 3 maart 2020 is totaal iets anders dan bedoeld wordt in onze inleiding. De huidige klachtencommissaris geeft advies aan het college en heeft geen mandaat om klachten zelfstandig af te doen.

1. Graag ontvangen wij de vraagstelling aan de KC en de beantwoording van de KC waarop u baseert waarom de uitgangspunten onjuist zijn?

Kloppen deze uitgangspunten?:

De toenmalige klachtencommissaris heeft in april 2017 op basis van de toen geldende verordening een "advies" uitgebracht dat in deze kwestie een onafhankelijk feitenonderzoek uitgevoerd zou moeten worden. Zij had geen "advies" moeten geven, want zij had mandaat van de raad om klachten zelfstandig af te doen. Waarschijnlijk heeft de toenmalige klachtencommissaris gedacht, (haar functie viel inmiddels onder het college per 10 april 2017) dat de nieuwe verordening, gelijktijdig met het aannemen van het raadsvoorstel waarbij de klachtencommissaris onder de verantwoordelijkheid van het college ging vallen was gepubliceerd. Dat was echter niet het geval, maar pas op 13 oktober 2017. Het onafhankelijk feitenonderzoek had er moeten komen, het "advies" was namelijk geen "advies" maar gezien de feitelijk geldende verordening een besluit.

Antwoord KC:

Nee, De voormalige klachtencommissaris heeft middels een snelle interventie (partijen om tafel, bieden van een luisterend oor) getracht een bijdrage te leveren aan oplossing voor het conflict. Na haar interventie en advies een onafhankelijk feitenonderzoek te laten doen naar de basis van het conflict is de klachtbehandeling beëindigd. Ook heeft zij verzoeker destijds aangeven dat inhoudelijke klachtbehandeling gedurende een juridisch proces – over dezelfde kwesties – geen wenselijk traject is.

Er heeft door KC geen inhoudelijke klachtbehandeling plaatsgevonden omdat er sprake is van een juridisch dispuut en er een juridisch traject liep. Na het indienen van een klacht hierover door verzoeker bij de Nationale ombudsman heeft de Nationale ombudsman klachtbehandeling ook beëindigd omdat de kern van de zaak een zakelijk conflict is tussen twee partijen waar de civiele rechter over oordeelt.

In aanvulling op bovenstaande: de vorige klachtencommissaris heeft haar werkwijze (keuze voor snelle interventie ipv inhoudelijke klachtbehandeling) en inzet aan verzoeker uitgelegd en bevestigd in een mail na een gesprek dd.6 juli 2017 .

2. Aan welke klachtencommissaris is de vraag gesteld, de huidige of haar voorganger? En wanneer?

Aan de huidige in het kader van de beantwoording van de art 35 vragen.

3. Waarom gaat het college ervan uit dat de gestuurde mail van Van Kuilenburg d.d. 8 juni 2017 om 21.18 uur het bewijs is van de gemaakte afspraak t.a.v. het afzien van Ardesch inzake het onafhankelijke onderzoek?

Het is onjuist dat in de bijeenkomst van november 2019 is gezegd dat er een mail van de heer Ardesch is, waarin hij expliciet afzag van een onafhankelijk onderzoek. Er is gezegd, dat er een mail is die bevestigt, dat die afspraak is gemaakt tussen de heer Ardesch en de heer Van Kuilenburg. Dat is de mail van 8 juni 2017. Tijdens het telefonisch overleg, waar in de mail naar wordt verwezen, hebben de heer Ardesch en Van Kuilenburg expliciet afgesproken af te zullen wijken van het advies van de KC. De mail van de heer Van Kuilenburg is daarmee een bevestiging van deze telefonische afspraak.

4. Waar staat in deze mail dat de heer Ardesch akkoord gaat met het afzien van het onafhankelijk feitenonderzoek?

Tijdens het telefonisch overleg op 7 juni 2017 heeft de heer Ardesch aangegeven, dat hij vond dat het door de KC geadviseerde traject te veel tijd in beslag zou nemen en niet tegemoet kwam aan de belangen van de betrokken partijen. Naar aanleiding van die opmerking heeft Van Kuilenburg aangegeven, best van het advies van de KC te willen afwijken en een alternatieve route te bewandelen, maar dat als partijen er samen niet uit zouden komen, het onafhankelijk onderzoek niet alsnog gestart zou worden. De heer Ardesch heeft hiermee telefonisch ingestemd. Zoals afgesproken, zijn vervolgens de onderhandelingen gestart. Dit is door Van Kuilenburg beschreven in de mail van 8 juni 2017. Het is derhalve onjuist dat dit eenzijdig door de gemeente is besloten.

5. Waarom is de vastlegging van zo'n essentieel punt niet opgenomen? Zelfs niet in het procesdossier?

Van belang is dat een mondelinge afspraak net zo rechtsgeldig is als de schriftelijke vastlegging er van. Ten tijde van het telefoongesprek op 7 juni 2017 ging men er daarnaast vanuit, dat partijen er minnelijk uit zouden komen. De vastlegging van dit punt was op dat moment daarom ook minder essentieel, dan wanneer de situatie nu achteraf wordt gezien. De (mondelinge) terugkoppeling van het telefoongesprek en de mail van 8 juni 2017 zijn daarnaast wel degelijk onderdeel van het procesdossier dat bij de gemeente-advocaat ligt.

Aanvullende opmerking:

Uit de mails komt het beeld naar voren, dat de gemeente eenzijdig heeft besloten om geen onafhankelijk feitenonderzoek uit te voeren.

6. Aangezien in een mailwisseling ook wordt aangegeven dat de betrokken bestuurder graag duidelijkheid wil hebben over de feiten, waarom is het besluit van de vorige klachtencommissaris niet opgevolgd?

Onduidelijk is naar welke mailwisseling wordt verwezen en wie wordt bedoeld met "de betrokken bestuurder". Zie het antwoord op vraag 4 voor de reden waarom van het advies van de KC is afgeweken. Daarnaast is van belang, dat het geen besluit maar een advies van de KC betreft. Verder heeft de betrokken wethouder destijds ingestemd met de ingestoken lijn.

Aanvullende opmerking / vraag

Aangezien de raadsfracties zich niet hebben bemoeid met deze casus toen deze casus nog onder de rechter lag, voegt de vervolgoelichting in het genoemde citaat weinig toe volgens ons. Wat wel essentieel is, is dat het college aangeeft dat bij casuïstiek het vraagstuk bescherming persoonsgegevens en persoonlijke levenssfeer gepaard gaat. (zie onderstaand)

"Indien een burger eenmaal zijn geschil heeft voorgelegd aan een rechtelijke of beroepsinstantie, kan verdere bijstand door raadsleden aan burgers de goede verhoudingen binnen de gemeente licht verstoren en als een verboden werkzaam zijn ten behoeve van de wederpartij van de gemeente in een geschil van persoonsgegevens en de persoonlijke levenssfeer"

Dat vraagt prudentie van ons allen. Informatie over casuïstiek verstrekt het college dan ook met grote terughoudendheid (en bij voorkeur mondeling en in een besloten setting). Alleen de Raad beslist uiteindelijk wat nodig is.

7. Aangezien de raadsfracties van alles hebben geprobeerd om de informatie boven tafel te krijgen, komt die informatie maar mondjesmaat of kan het college de informatie niet aanleveren. Wat is de reden dat het college zo slecht met informatie kan komen als uiteindelijk de raad beslist wat zij nodig heeft?

De raad is meerdere malen en op verschillende wijzen over het dossier Wellinga/SteQ geïnformeerd. Via een technische sessie heeft de portefeuillehouder de raad geïnformeerd. Op basis van een verzoek van de heer Elferink is op basis van geheimhouding zaken met hem gedeeld en tenslotte is in een sessie georganiseerd door de griffie alle relevante stukken op tijdsvolgorde gedeeld. Het college herkent zich dan ook niet in het geschetste beeld.

Aanvullende constatering en vraag.

8. Bovenstaande vraag wordt niet beantwoord. Er worden voorbeelden gegeven van besluiten die niet door het college zijn genomen. De raadsfracties vragen op welke momenten daadwerkelijk besluiten zijn genomen door het college en op welke agenda's en besluitenlijsten wij dit terug kunnen vinden. Graag alsnog beantwoording.

Zoals aangegeven heeft het college geen besluiten genomen over (onderdelen van) dit dossier.

Aanvullende vraag.

Vraag 5 wordt niet beantwoord. College gaat alleen in op de betreffende mail. Vraag is:

9. Wat zijn de oorzaken dat het bedoelde dossier van de heer Ardesch niet op orde is? Graag alsnog onderbouwde beantwoording.

Van belang is vast te stellen dat het door u gestelde geschil tussen de gemeente en Ardesch, niet een geschil is met de heer Ardesch in persoon, maar het geschillen betreft met twee ondernemingen waar de heer Ardesch de bestuurder van is. De gemeente heeft een juridisch geschil gehad met Wellinga PrintsysteM BV over niet betaalde huur over ruimten in de Spinnerij Oosterveld. Daarnaast heeft een andere onderneming van Ardesch, SteQ BV, een vordering tegen de gemeente ingediend vanwege gestelde (maar door de gemeente betwiste) achterstallige betalingen. SteQ BV verzorgde sinds 2015 de hospitality diensten voor zowel Spinnerij Oosterveld als het CeeCeeCenter. Hoewel de heer Ardesch optreedt als bestuurder en spreekbuis is namens zowel Wellinga als SteQ, betekent dat niet dat er een "dossier Ardesch" is. Zowel de Spinnerij Oosterveld als het CeeCeeCenter werden als gebouw beheerd vanuit het Vastgoedbedrijf van de gemeente. Het Vastgoedbedrijf heeft zaakdossiers voor beide panden: in beide zaakdossiers zijn alle overeenkomsten en afspraken met Wellinga respectievelijk SteQ terug te vinden. Het gemeentelijke dossier voor beide ondernemingen is dus op orde, er bestaat als zodanig geen "dossier Ardesch".

Aanvullend vraag.

De genoemde raadsfracties hebben inzage gehad in het bestuurlijk dossier van de heer Ardesch. Essentiële schriftelijke communicatie beschikbaar gesteld door de heer Ardesch bleek niet in het dossier te zijn opgenomen. Deze informatie is van groot belang in deze casus. De wettelijke bewaringseis is 20 jaar. Voor andere zaken die niet gekoppeld worden aan het burgerdossier is de eis 5 jaar. Van iedere mail is de gemeente verplicht een kopie te maken en te bewaren, dit ook 20 jaar. Zelfs alle interne gemeentelijke communicatie dient op deze wijze van 20 jaar bewaard te blijven.

10. Waarom beweert het college dat dit geen betrekking heeft op deze casus en waarom kan het college b.v. alle interne communicatie niet laten zien?

Zoals in voorgaande vraag aangegeven betreft het hier een zakelijke kwestie en geen burgerdossier. Alle juridisch relevante stukken met betrekking tot deze casus zijn opgeslagen en worden conform wettelijke termijnen bewaard. Het is niet noodzakelijk om alle interne communicatie hierover te bewaren; dat gebeurt dus binnen de gemeente Enschede ook niet.

11. Waarom is het bestuurlijk dossier dan niet op orde?

Het procesdossier was wel degelijk op orde en op basis van dit dossier is de procedure gestart. In deze procedure is de gemeente overigens grotendeels in het gelijk gesteld. Indien het dossier niet op orde was geweest, dan was de rechtbank ongetwijfeld tot een ander oordeel gekomen.

12. Op welke uitgangspunten baseert u de constatering dat de gemeente grotendeels in het gelijk is gesteld?

De gemeente had ten tijde van de start van de gerechtelijke procedure een huurvordering op Wellinga van € 28.973. Op basis van de in de procedure door partijen besproken feiten en omstandigheden, heeft de rechter van dit bedrag een bedrag van € 18.537 toegewezen, welk nog werd vermeerderd met een bedrag van € 3.900 aan contractuele boete. Wellinga diende de gemeente derhalve een bedrag van € 22.427 te betalen. Tijdens de procedure heeft Wellinga echter een tegenvordering ingesteld op grond van een ander contract. Deze vordering was voor de gemeente nieuw. Van de door Wellinga ingediende vordering is een deel afgewezen. In totaal is er circa € 5.000 toegewezen. Dat betekent dat Wellinga de gemeente per saldo nog ruim € 18.000 moet betalen. Van dit door de rechter toegewezen bedrag heeft Wellinga tot op heden nog niks betaald.

13. Wat is voor het college “grotendeels” als uitgangspositie?

Zie antwoord bij vraag 12.

Aanvullende vraag:

14. Hoe komt het college tot de aanname dat de heer Ardesch niet (juist) heeft gecommuniceerd met zijn advocaat, terwijl de advocaat van de heer Ardesch duidelijk aangeeft, dat hij er vanuit gaat dat hij geïnformeerd wordt voordat er definitieve afspraken worden gemaakt?

Uit de mail blijkt, dat de advocaat van Wellinga er op dat moment mee bekend is, dat er – in afwijking van het advies van de KC – minnelijke onderhandelingen zouden worden gevoerd tussen de heer Ardesch en de gemeente. De woorden ‘definitieve afspraken’ zien op de destijds nog door partijen beoogde regeling als uitkomst van deze onderhandelingen.

15. Hoe verklaart u de mail van Van Kuilenburg zonder akkoordverklaring van de heer Ardesch die op een later tijdstip is binnengekomen dan de mail van de advocaat van de heer Ardesch?

16. Indien er een akkoordverklaring aanwezig is, ontvangen de raadsfracties die graag.

Aanvullende vraag:

Beantwoording van de vragen 2 en 5 geven geen hard bewijs dat de heer Ardesch afziet van een onafhankelijk feitenonderzoek.

17. Ook hier weer, de raadsfracties ontvangen graag het harde bewijs dat de heer Ardesch akkoord ging met het afzien van de onafhankelijk onderzoek?

Antwoord op vraag 15, 16 en 17. Zie de antwoorden op de vragen 3,4 en 5. De afspraak tussen de heren Ardesch en Van Kuilenburg was al op 7 juni 2017 (telefonisch) gemaakt. Dat de schriftelijke bevestiging per mail van deze telefonische afspraak later is verstuurd dan de mail van de advocaat van Ardesch, doet daar niet aan af. Dat de advocaat van Ardesch een ander beeld heeft bij de gemaakte afspraken is de verantwoordelijkheid van Ardesch.

18. Waarom stelt het college dat de heer Ardesch achteraf heeft aangedrongen op een onafhankelijk onderzoek terwijl vooraf deze voorwaarden duidelijk gesteld zijn?

Ondanks de afspraak van 7 juni 2017 heeft Ardesch, na het stuk lopen van de onderhandelingen, alsnog aangedrongen op het door de KC geadviseerde onafhankelijk onderzoek. Dit terwijl hij daarover zelf op 7 juni 2017 mondeling al had aangegeven, hiervan te willen afwijken. Hij is daarmee dus terug gekomen op door hem zelf eerder aangegane afspraken.

19. Is het college op de hoogte van het feit, dat de mail van Van Kuilenburg na het schikkingsvoorstel is gestuurd?

Onduidelijk is naar welk schikkingsvoorstel wordt verwezen. Als u hiermee doelt op de mail van de advocaat van Wellinga van 8 juni 2017 van 10.53 uur (zoals opgenomen in het document); deze mail bevat geen schikkingsvoorstel.

Aanvullende vraag.

Citaat brief KC d.d. 3 maart 2020.

“Klachtafhandeling gebeurt bij de gemeente Enschede echter onder verantwoordelijkheid van de klachtencommissaris, vandaar dat u het antwoord op uw brief van 13 februari jl. van mij ontvangt.”

Maar volgens de raadsfracties, mocht het college de KC mandateren, dan moet het besluit openbaar worden gemaakt. Bij een mandaat kan de KC een klacht niet op eigen titel/functie afdoen, maar moet dit “namens het college” of “namens de burgemeester” doen.

Het “namens.....” afdoen van klachten kan niet want dat is in strijd met de adviesrol die de KC heeft, maar ook in strijd met de “onafhankelijke positie”, zoals genoemd in de Klachtenverordening. Namens het college of burgemeester iets afdoen betekent namelijk volgens ons iets in opdracht van doen. Dat is in strijd met de Klachtenverordening en het professioneel statuut. Daarom kan het college en of de burgemeester geen mandaat aan de KC verlenen voor het zelfstandig afdoen van klachten....

20. Waarom is er dan op 3 maart 2020 mandaat gegeven aan de KC door B&W terwijl de KC volgens de klachtenverordening een adviesrol heeft en volgens het Mandaatbesluit gemeente Enschede 2020 ligt het mandaat voor het besluit op klachten bij het college

Om snel duidelijkheid te geven aan verzoeker.

21. Graag ontvangen de raadsfractie het mandaatbesluit van 3 maart 2020

Dat sturen wij u toe.

23. Wanneer is het collegebesluit voor het mandaatbesluit KC gepubliceerd?

Dat is er niet want de klachtencommissaris heeft geen algemeen mandaat om klachten af te doen.

24. Realiseert het college zich dat het verstrekken van het mandaat aan de KC de onafhankelijke positie van de KC in gevaar brengt?

Zowel de huidige als de vorige klachtencommissaris kunnen geen brieven (besluiten) "op eigen titel" tekenen. De klachtencommissaris is namelijk geen bestuursorgaan en ook geen ombudsman. De vorige klachtencommissaris was ook geen ombudsman maar had mandaat om namens de verschillende bestuursorganen een definitief oordeel op klachten te geven. Dit betekent dat de klachtencommissaris onder de oude verordening ook "namens....(etc)" had moeten tekenen. Bij de start van het instellen van het instituut klachtencommissaris is er destijds bewust gekozen om dit niet te doen. Dit om op deze manier ook uiting te geven aan de gewenste onafhankelijkheid. Formeel juridisch is dit echter niet correct en ook nooit correct geweest. Dit heeft echter geen rechtsbeschermelijke consequenties voor klagers (gehad). In dit geval heeft de klachtencommissaris een advies aan het college uitgebracht (klacht niet ontvankelijk) middels een brief aan klager. Het college is akkoord gegaan met de inhoud van dit advies en zag geen reden om gemotiveerd van af te wijken. Om klager snel gemotiveerde duidelijkheid te geven is er voor gekozen om de klachtencommissaris te mandateren de brief te tekenen.

Het college deelt de mening van vragenstellers niet. Het verstrekken van het mandaat voor een (door het college overgenomen) advies van de klachtencommissaris brengt de onafhankelijke positie niet in gevaar. In art. 3 van de klachtverordening is de onafhankelijke positie van de KC geregeld en uitgewerkt in het zgn. personeel statuut, gesloten tussen de werkgever – i.c. het college van burgemeester en wethouders – en de KC. Binnen het kader van het personeel statuut is vastgelegd, dat de werkgever in die hoedanigheid de wijze van klachtenbehandeling, de bevindingen en adviezen door de KC niet zal en/of kan beïnvloeden.

25. Bovenstaande vraag wordt niet beantwoord. De vraag is: Waarom hebben B&W de brief die gericht was aan B&W, zoals het hoort niet zelf afgedaan

Omdat de KC het advies in een brief gegoten had en om snel gemotiveerde duidelijkheid te geven

26. Waarom is de gemeente een rechtszaak begonnen terwijl een ingediende klacht bij de KC actief was?

De behandeling van een klacht heeft geen opschortende werking tav de start van een juridische procedure. De betalingsachterstand van Wellinga bleef toenemen.

27. Waarom gaat de KC uit van een juridische procedure bij het afwijzen van het verzoek in 2018 terwijl dit voor SteQ niet van toepassing was ?

28. Waarom heeft de gemeente de Nationale Ombudsman medegedeeld dat het om een juridisch conflict ging terwijl dat voor SteQ niet van toepassing was?

Antwoord vraag 27 en 28.

Ook inzake SteQ lag er op de benoemde momenten al een aansprakelijkstelling van de advocaat van SteQ.

Afrondend:

Op dit moment spelen er spanningen tussen het Diaconaal Platform Enschede en het college van B&W van Enschede. Het Diaconaal Platform Enschede stelt dat het niet alleen gaat om de vraag of de gemeente juridisch juist handelt, maar ook of de handelswijze ethisch is. Als we de casus van de heer Ardesch bekijken, zou deze casus een voorbeeld kunnen zijn uit de praktijk over het juridisch handelen en ethiek.

Namelijk de KC viel onder de raad en het “advies” om een juridisch onafhankelijk feitenonderzoek had uitgevoerd moeten worden. Het “advies was namelijk geen advies, maar gezien de feitelijk geldende verordening een besluit! Dit besluit heeft het college naast zich neergelegd. Het college hoort voor Goed Bestuur te staan, zoals ook de raad. Ethiek is juist Goed Bestuur!

29. Daarom als laatste vraag: Is het college bereid om tot een herziening over te gaan en alsnog een feitenonderzoek uit te voeren in de casus van de heer Ardesch?

Inzake Wellinga is er al een grondig feitenonderzoek uitgevoerd door de rechter. Dit heeft geresulteerd in een zeer uitvoerig vonnis cq (tussen-)vonnissen. Om dus opnieuw een feitenonderzoek te doen inzake Wellinga vindt het College niet zinvol.

De gemeente heeft de bereidheid tot een nader, onafhankelijk feitenonderzoek inzake SteQ al in 2019 uitgesproken richting de heer Ardesch. Ardesch is met de voorwaarden waaronder dit onderzoek zou plaatsvinden, echter niet akkoord gegaan. Ardesch heeft desgevraagd wel overzichten overlegd die zijn vorderingen zouden moeten ondersteunen. Gezien het feit dat deze stukken onvolledig waren en het verschil tussen wat de gemeente wilde bieden op basis van het contract en SteQ wilde hebben, zijn de gemeente en SteQ hierover niet tot overeenstemming gekomen.

Enschede, 14 januari 2021

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de Burgemeester,

E.A. Smit

drs. H.J. Meijer